

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April - 2024 (As Per Syllabus Year-2016)
SANSKRIT : P4 PANCHTANTRA-MITRABHED (ELECTIVE-2)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- प्रश्न-१ (अ) नीचेनामांथी कोठपण्ण वे गधपंडोनुं भाषांतर करो. (०८)
- Que.-1(A) Translate any two of the following paragraph. (08)
- 1) कश्चिद गोमायुर्नाम् शृगालः क्षुत्क्षामकण्ठः इतस्ततः परिभ्रमन् वने सैन्यद्वायसग्रामभूमिम् अपश्यत् । तस्यां च दुन्दुभेः पतितस्य वायुवशाद् वल्लीशाखाग्रैर्हन्यमानस्य शब्दमश्रुणोत् । अथ क्षुभितहृदयः चिन्तयामास अहो, विनिष्टोऽस्मि । तद्यावन्नास्य प्रोच्चरितशब्दस्य द्रष्टिगोचरे गच्छामि, तावदन्यो व्रजामि । अथवा नैतद् युज्यते सहसैव ।
 - 2) अथैवं गच्छति काले दन्तिलस्य कदाचित्कन्या विवाहः संप्रवृत्तः । तत्र तेन सर्वे पुरनिवासिनो, राजसंनिधिलोकाश्च संमानपुरः सरमामत्र्य भोजिता वस्त्रादिभिः सत्कृतांश्च । ततो विवाहानन्तरं राजा साडन्तःपुरः स्वगृहमानीयाडभ्यर्चितः । अथ तस्य नृपतेर्गृहसमार्जनकर्ता गौरभोनाम राजसेवको गृहायातोऽपि तेनाडनुचितस्थाने उपविष्टोऽवज्ञयाडर्धचान्द्रं दत्त्वा निःसारितः । सोऽपि ततः प्रभृति निःश्वसन्नपमानान्न रात्रावप्यधिशेते ।
 - 3) कस्मिंश्चिदवनप्रदेशे चण्डरवो नाम शृगालः प्रतिवसति स्म । स कदाचित्क्षुधाविष्ये जिह्वौ ल्यान्नगरान्तरे प्रविष्टः । अथ तं नगरवासिनः सारमेया अवलोक्य सर्वतः शब्दायमानाः परिधाव्य तीक्ष्णदंष्ट्राग्रैर्भक्षितुमारब्धाः । सोऽपि तैर्भक्ष्यमाणः प्राणभयात्पत्यांसन्नरजकगृहं प्रविष्टः । तत्र च नीलीरसपरिपूर्णं महाभाण्डं सज्जीकृतमासीत् । तत्र सारमेयैराक्रान्तो भाण्डमध्ये पतितः । अथ पावन्निष्क्रान्तान्तस्तावन्नीलीवर्णः सजातः ।
 - 4) अस्ति कस्यचिन्महिपतेः कस्मिंश्चित्स्थाने मनोरमं शयनस्थानम् । तत्र शुक्लतरपटयुगलमध्यसंस्थिता मन्दविसर्पिणी नाम श्वेता युका प्रतिवसति स्म । सा च तस्य महीपते रक्तमास्वादयन्ती सुखेन कालं नयमाना तिष्ठति । अन्यैद्युश्च तत्र शयने क्वचिद् भ्राम्यन्निमुखो नाम मत्कुणः समायातः । अथ तं द्रष्टुवा सा विषण्णवदना प्रोवाच भो अग्निमुख, कुतसत्त्वमत्रानुचितस्थाने समायातः । तद्यावन्नकश्चित्पश्यति, तावच्छीघ्रं गम्यताम् इति ।
- प्रश्न-१ (ब) नीचेनामांथी कोठपण्ण वे संदर्भसहित समझावो. (०६)
- Que.-1(B) Explain with reference to the context Any Two of the following. (06)
- 1) अतोऽहं ब्रवीमि- 'यस्य बुद्धिः बलं तस्य' इति ।
 - 2) स्वभावो नोपदेशने शक्यते कर्तुमन्यथा ।
 - 3) प्रायेणाधममह्यमोत्तमगुणः संसर्गतो जायते ।
 - 4) उद्योगिनं सततमत्र समेति लक्ष्मीः ।
- प्रश्न-२ प्राचीन भारतीय साहित्यमां प्राणीकथानी उपादेयता ज्ञावो. (१४)
- Que.-2 Necessary of fable in an ancient Indian Literature. (14)
- अथवा / OR
- प्रश्न-२ पंचतन्त्रनो संक्षिप्त परिचय आपो. (१४)
- Que.-2 Give a brief introduction of पंचतन्त्रम् । (14)

- પ્રશ્ન-૩ પંચતંત્રકારની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
Que.-3 Write a detailed note on the style of the author of પંચતન્ત્રમ્. (14)
અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ વાયસ દમ્પતિ- કૃષ્ણસર્પકથા અને તેનો બોધ નિરુપો.
Que.-3 Describe વાયસ દમ્પતી - કૃષ્ણસર્પ કથા and its preaching.
પ્રશ્ન-૪ "પંચતન્ત્રની કથાઓ આદર્શ જીવનનું ચિત્ર રજૂ કરે છે." આ વિધાન સમજાવો. (૧૪)
Que.-4 Justify the statement stories of 'પંચતન્ત્રમ્' present ideal picture of life. (14)
અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ મિત્રભેદમાં નિરુપિત 'સેવકધર્મ' વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
Que.-4 Give a brief note about 'સેવકધર્મ' which is part of મિત્રભેદ ।
પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Que.-5 Write a short notes on any two of the following. (14)
- 1) પંચતંત્ર શિર્ષક
The title of પચ્ચ તન્ત્ર ।
 - 2) બક કર્કટયો: કથા.
 - 3) કીલોત્પાટીવાનરકથા ।
 - 4) પંચતંત્રનો રચનાકાળ.
Date of પચ્ચતન્ત્ર ।
